

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Grzegorzcyk (przewodniczący)

SSN Roman Sądej (sprawozdawca)

SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Anna Korzeniecka-Plewka

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 6 lutego 2014r.,

w sprawie A. G. W.,

w przedmiocie zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść A. G. W. od postanowienia Sądu Okręgowego w L. z dnia 16 września 2013r., utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w B. z dnia 9 lipca 2013r.,

p o s t a n o w i ł

uchylić zaskarżone postanowienie oraz utrzymane nim w mocy postanowienie Sądu pierwszej instancji i na podstawie art. 15 § 1 k.k.w. umorzyć postępowanie wykonawcze w przedmiocie zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec A. G. W. wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 16 lutego 2011r.; wydatkami postępowania kasacyjnego obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

A. W. wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 16 lutego 2011r. skazany został za czyn z art. 178a § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na 2 lata; nadto orzeczono karę grzywny oraz

zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 2 lat. Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 24 lutego 2011r. Okres próby oraz dalsze 6 miesięcy upływał zatem z dniem 24 sierpnia 2013r.

Postanowieniem z dnia 9 lipca 2013r., wobec ustalenia, że A. W. został w okresie próby skazany za przestępstwo podobne, na podstawie art. 75 § 1 k.k. i art. 9 § 3 k.k.w. Sąd Rejonowy w B. zarządził wykonanie powyższej kary, a nadto orzekł o wstrzymaniu wykonania postanowienia do dnia 24 sierpnia 2013r.

Zażalenie na to orzeczenie wniósł A. W. Po jego rozpoznaniu, postanowieniem z dnia 16 września 2013r. Sąd Okręgowy utrzymał w mocy postanowienie Sądu pierwszej instancji.

Kasację od postanowienia Sądu Okręgowego wniósł Prokurator Generalny na korzyść A. W. Podniósł w niej zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść postanowienia naruszenia prawa materialnego, to jest art. 75 § 4 k.k., polegającego na wydaniu orzeczenia utrzymującego w mocy postanowienie Sądu pierwszej instancji o zarządzeniu wykonania wobec A. W. warunkowo zawieszonych kary pozbawienia wolności, pomimo wstrzymania jej wykonania do dnia 24 sierpnia 2013r., w którym to dniu upłynął już okres próby oraz dalsze 6 miesięcy i nastąpiło zatarcie skazania.

Autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz utrzymanego nim w mocy postanowienia Sądu Rejonowego i umorzenie postępowania wykonawczego na podstawie art. 15 § 1 k.k.w.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego była zasadna w stopniu oczywistym, uzasadniającym jej uwzględnienie w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Sąd Rejonowy zarządzając na podstawie art. 75 § 1 k.k. wobec A. W. wykonanie kary pozbawienia wolności postanowieniem z dnia 9 lipca 2013r. jednocześnie orzekł o wstrzymaniu wykonania swego postanowienia do dnia 24 sierpnia 2013r. Wprawdzie w uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd ten w ogóle nie uzasadnił rozstrzygnięcia o wstrzymaniu jego wykonalności, ale wskazana data wstrzymania – upływ okresu próby i dalszych 6 miesięcy, o których mowa w art. 75 § 4 k.k. – jednoznacznie wskazują na to, że zdaniem tego Sądu, wobec A. W.

uzasadnione było wykonanie zarządzenia wykonania kary jedynie w czasie w tym przepisie określonym.

Sąd Okręgowy, dokonując interpretacji przepisów art. 9 § 3 k.k.w. oraz art. 178 § 3 k.k.w. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2013r. zasadnie stwierdził, że w przypadku zarządzenia wykonania kary na podstawie art. 75 § 1 k.k. „skuteczne” (a więc wykonalne) jest ono z chwila wydania a nie uprawomocnienia, które może nastąpić po upływie okresu wskazanego w art. 75 § 4 k.k. W nawiasie zastrzegł jednak: „chyba, że sąd wstrzymał jego wykonanie – wówczas wykonanie orzeczenia mogłoby nastąpić dopiero po jego uprawomocnieniu przed upływem terminu do zarządzenia wykonania kary”. Również to stwierdzenie ocenić należy za zasadne. Niezrozumiałe pozostaje jednak to, dlaczego Sąd Okręgowy, wyrażając to słuszne stanowisko, w ogóle nie odniósł go do realiów rozpoznawanej sprawy, w której przecież Sąd pierwszej instancji orzekł o wstrzymaniu wykonania swego postanowienia, a Sąd odwoławczy rozpoznawał sprawę po upływie owego „terminu do zarządzenia wykonania kary” – termin upływał 24 sierpnia 2013r., a Sąd Okręgowy orzekał 16 września 2013r. Żadnej dalszej argumentacji Sąd odwoławczy nie przedstawił. Pozostaje zatem podzielić stanowisko wyrażone w kasacji, że Sąd ten „nie dostrzegł” zawartego w postanowieniu Sądu pierwszej instancji orzeczenia o wstrzymaniu wykonania swego postanowienia do upływu okresu przewidzianego w art. 75 § 4 k.k.

W pełni podzielić należy argumentację prawną wyrażoną przez Prokuratora Generalnego, odwołującą się do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2013r., I KZP 3/13, OSNKW 2013, z. 8, poz. 63, że – zgodnie z obowiązującym brzmieniem art. 9 § 3 k.k.w. i art. 178 § 3 k.k.w – „postanowienie o zarządzeniu wykonania kary wydane na podstawie art. 75 § 1, § 1a i § 2a k.k. staje się wykonalne z chwilą wydania przed upływem okresu wskazanego w art. 75 § 4 k.k., chyba że sąd wydający postanowienie albo sąd powołany do rozpoznania zażalenia wstrzyma jego wykonanie; w wypadku takiego wstrzymania wykonanie postanowienia może nastąpić dopiero po jego uprawomocnieniu, o ile nastąpi przed upływem terminu do zarządzenia wykonania kary”.

Sąd Okręgowy wprowadzie również wyraził taki pogląd, jednak z rażącym naruszeniem art. 75 § 4 k.k. nie zastosował go w przedmiotowej sprawie, co miało

zupełnie zasadniczy wpływ na treść wydanego przezeń postanowienia i to zupełnie niezależnie od negatywnej oceny argumentacji zawartej w rozpoznawanym zażaleniu, które tych kwestii nie poruszało.

W żadnym razie nie można uznać, że skoro Sąd Okręgowy rozpoznawał zażalenie A. W. już po upływie wskazanego w postanowieniu Sądu Rejonowego okresu wstrzymania wykonania orzeczenia, to rozstrzygnięcie to przestało być aktualne, a zatem sytuacja procesowa była taka, jakby Sąd pierwszej instancji w ogóle o wstrzymaniu nie orzekł. Zajęcia stanowiska takiego nie można też suponować Sądowi Okręgowemu, gdyż nie daje ku temu podstaw treść uzasadnienia zaskarżonego postanowienia. Dla jasności jedynie można wskazać, że orzeczenie o wstrzymaniu wykonania postanowienia o zarządzeniu wykonania kary pozbawienia wolności, jak to wynika z art. 9 § 3 k.p.k., przenosi moment wykonalności postanowienia z chwili jego wydania na chwilę uprawomocnienia, a zatem dodatkowe określanie daty upływu okresu przewidzianego w art. 75 § 4 k.p.k. nie ma prawnie doniosłego znaczenia.

W realiach procesowych tej sprawy trzeba zatem stwierdzić, że wobec wstrzymania przez Sąd pierwszej instancji wykonania postanowienia o zarządzeniu wykonania kary pozbawienia wolności, wykonalność jego, poprzez utrzymanie w mocy tego postanowienia (chwila prawomocności) mogła nastąpić jedynie do dnia 24 sierpnia 2013r., gdyż po upływie tego dnia nastąpiło z mocy prawa zatarcie skazania – art. 76 § 1 k.k. Dodać jednocześnie też trzeba, że w sprawie nie wystąpiły przeszkody przewidziane w art. 76 § 2 k.k. – grzywnę A. W. w całości uiścił, a orzeczony środek karny (zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych) został wykonany do dnia 4 grudnia 2012r. (k. 62 i k. 50 akt głównych).

W konsekwencji, zaskarżone kasacją postanowienie Sądu Okręgowego oraz utrzymane nim w mocy postanowienie Sądu Rejonowego należało uchylić, a postępowanie wykonawcze w przedmiocie zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności – na podstawie art. 15 § 1 k.k.w. – umorzyć.

Wydatki postępowania kasacyjnego ponosi Skarb Państwa – art. 638 k.p.k.